

Vrijheer von Attinghausen zat in zijn slot. Hij was, zoals we zeiden, vijf-en-tachtig jaar oud. Hij behoorde tot de oude adel van Zwitserland, geen adel als in Oostenrijk, die met verachting op het volk neerzag.

Neen, vrijheer von Attinghausen leidde een eenvoudig leven en ging minzaam met de landlieden om. Hij sprak gemeenzaam en vriendelijk met boeren en herders en waardeerde hun reine zeden, hun stoer karakter, hun vrijheidsliefde, hun vlijt.

Als vrije mannen leefden en werkten ze op het goed van het kasteel en op hun eigen akkers en zagen in de bewoner van het slot hun beschermer en vriend.

De vrijheer zat in de grote zaal, toen zijn neef Ulrich von Rudenz binnentrad en, na een koele groet, vroeg :

— Oom, gij hebt mij ontboden ? Ik ben haastig gekomen.

— Ontboden is niet het woord, Ulrich. Ik heb naar u gevraagd, omdat ik u tegenwoordig zo weinig zie. Breng de dag bij mij door ! Ik heb veel met u te bespreken. Ge weet, dat ik ziek ben, en mijn leven loopt ten einde. Blijf dus heden bij uw oude oom.

— Vandaag ben ik niet vrij, oom, antwoordde Ulrich von Rudenz. Gij zult het mij niet euvel nemen als ik morgen kom.

Een schaduw verduisterde het gelaat van de grijsaard.

— Ik zie, dat gij gekleed zijt om een bezoek af te leggen, hernam de vrijheer. Ik begrijp alles. Gij gaat naar Altdorf, waar Gessler nu verblijft, naar ik vernomen heb.

— Ja, oom, en ik mag mij niet lang ophouden.

— Zo gejaagd ! Is mijn huis u dan niet meer eigen ? Ik zie, dat gij in uw kleding de vreemdeling nabootst... en heb bemerkt, dat ge, als zij, onze landslieden begint te verachten. Ulrich, ik begrijp dat niet van u... een van ons ras. Voelt ge dan niets van de angst, die heerst onder ons volk,

hoort gij niet het gejammer ? Ons land ligt onder een druk...

— Maar waarom, oom ? Een enkel woord en die druk wordt weggenomen ! Ons volk kan de keizer tot beschermer krijgen, maar, neen, de leiders hitsen het op, en zoeken eigen voordeel... Ze bedriegen ons volk.

— En moet ik dat horen uit uw mond ! O ! Ulrich, gij meent zulks niet.

— Omdat ik verder zie dan verblinde lieden ! Wat zijt gij hier, oom ? Een vrijheer, maar omringd door boeren en herders, die geen ware eerbied voor u hebben... Nooit heb ik hier weelde gezien. Denkt gij dat ik dit leven wil leiden, dat ik wil vergaan tussen hoeven en hutten, als ik kan verkeren in schitterende gezelschappen, genodigd zal worden in den vreemde, ja, mij mag onderscheiden onder de ogen van de keizer !

— Valse glorie heeft u reeds verblind en uw gemoed vergiftigd !

— Ik ben het moe, voor een boerenedelman gehouden te worden...

— Zoals de Oostenrijker ons noemt.

— Er is eer en roem te winnen onder het Habsburgse vaandel ! Hier kwijn ik weg. O ! dit leven ! Hier hoor ik geen legertrumpetten, geen tor-nooibazuinen, maar alleen de hoorns van de herdersknaap, de drijver van vee, de ruwe stemmen.

— IJdele glans verblindt u. En gij veracht uw geboorteland. Gij schaamt u over de zeden van uw vaderen. Gij wilt uw vrije ziel verkopen, een vorstenknecht worden, en, daarvoor, het vrije erf van de Zwitsers aan de tiran helpen leveren. O ! Ulrich, kom tot inkeer, smeekte de grijsaard.

Diepe smart lag in de woorden van de fiere Zwitser. Tranen welden in zijn ogen.

Maar von Rudenz bleef ongevoelig en hernam :

— Wat kunnen wij trouwens tegen de keizer en zijn legers ? Andere, kleinere volkeren zijn verstandig en onderwerpen zich. Wij laten de tijd voorbijgaan en zo smeden kleingeestige leiders ketenen voor eigen volk, want weldra zal het geduld van de vorst ten einde zijn. En dan ?

— En dan ? Vraag het aan de nagedachtenis van uw vaderen, die deze vrije boeren ten strijde hebben gevoerd en hun dapperheid kenden ! riep de vrijheer nu verontwaardigd uit.

— Maar de tijden veranderen ! En nu is er hier voor mij geen roem te behalen.

— Roem ? Ha ! het is mijn roem geweest, vrede en geluk te hebben kunnen stichten. Is oorlog roem ? Is vechten beschaving ? En gij wilt die roem zoeken bij de vijand van ons volk ! Denkt gij, als ge ginder zijt,

nooit aan de bode, die de keizer mij gewond terugzond, toen hij in mijn naam om recht ging vragen ? Denkt gij nooit aan Hendrik Melchthal ?

— Wiens zoon zich zo onbeschoft gedroeg.

— O ! Ulrich, is dat uw oordeel ?... Onbeschoft... omdat hij zijn goed verdedigde... Helaas ! uw geest moet reeds erg vergiftigd zijn... Maar, ja, het gif van ijdele glans werkt snel. Let dan toch op de waarheid ! Ga door 't land, ga naar Altdorf, naar Luzern, ga overal en vraag, hoe de Oostenrijker nu bloed vergiet. Dit bloed brengt slavernij. Maar wij kunnen ons bloed storten voor onszelf, de vrijheid kopen of een eervolle dood sterven.

— Ik wil niet sterven, maar leven.

— O ! Ulrich, en weer pleitte von Attinghausen, blijf heden bij mij en laten wij kalm spreken. Uw hart kan niet verdorven zijn. Blijf...

— Ik kan niet... ik heb een afspraak...

— Met een vrouw ?

— Welnu, ja, ik bemin...

— Ginds aan Gesslers hof, Bertha von Brüneck, waarmede men u lokt ?...

— Oom, ik ga heen, want ik zou geen beledigingen kunnen aanhoren...

— Waanzinnige, blijf... en laad niet op u de vloek van uw geslacht en van uw volk... Bertha...

— Staat boven al uw beledigingen...

— O ! mijn neef... heb ik haar dan beledigd ? Zij ook is een slachtoffer van Oostenrijkse kuiperijen. En door u en haar samen te verbinden, wil men de laatste weerstand van de adel breken. Ze dient als lokaas... en gij...

— Oom, geen woord meer ! Zo spreekt men niet over een heilige...

Ulrich boog, maar woedend ging hij heen.

— De laatste van ons geslacht ! kermde de vrijheer. De laatste... mijn erfgenaam... mijn opvolger en hij loopt naar de vijand !

Wenend verborg de oude man zijn nobel, eerbiedwaardig gelaat in zijn handen.

A. HANS.

WILLEM TELL

L. OPDEBEEK ~ UITGEVER ~ ANTWERPEN

A. HANS

WILLEM TELL

De Zwitsersche Volksheld

Pentteekeningen van EDMOND VAN OFFEL

TWEEDE UITGAVE.

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN
1933